

נועם אהרי ארימלך

חיות קצת ועל הסיבה הז' לכפר עליו ככיל והשם הטוב יכפר בעדו וינמיח קרן ישועה זכא"ם *

והסרטי יראה אליו הש"ת לקבלו * ולא ימות שגדולי כח התשוב' שמארכת ימים ואין לך דבר שעומד בפני התשוב' *

פרשת קדושים

דבר אל כל פה בני ישראל * נר' לפרש דהנסם הלדיקים הגמורים נקראים ישראל והלדיקים שאינם גמורים נקראים בני ישראל וזה הש"ת דבר אל כל בני ישראל * שכולן שוין לטובה למדרג' הואת קדושים תהי' שיהא מדרג' גדולה * כי קדוש אני ד' כו' פ' כי עיקר הקדושה הוא להסתכל תמיד על אלקותי שאני ד' ובצחי' זאת הם יכולים כולם להיות קדושים * חסו וישא פניו וירא והנה אני אחר נאחז בסך בקרניו דלריך האדם להסתכל תמיד רוממות אל שהוא אלקינו ככ"ל האת ג"כ לריך להסתכל בשפלותו * והנה עקדת יצחק עפרו לצור לצור עקדת יצחק לזרע ישראל ואזכרהם אבינו ז"ע פ' רונה לתקן עול ישראל דבר אחד שיהא להם לזכות כמו אלנו של יצחק חסו וישא אברהם וירא והנה אני אחר ר"ל זאת ועוד אחרת תיקן לישראל שיהא כמו זכות האיל של יצחק * דהיינו נאחז בסך בקרניו פ' שיאחזו במד' זאת להסתכל בשפלותו שיהא שפל וכזה בעיניו כמו קן ודרדר בקרניו פ' גם במד' זו להסתכל ג"כ רוממות אל וגדולתו קרניו לשון שררה וגדולי וק"ל *

בזאת כאן מתחיל הפסוק לדבר מדרגת הלדיק הגמור : בזאת יבא אהרן הוא הלדיק הגדול יבא אל הקדש בקדושי' העליונה * **בסר בן בקר :** פר הוא דינים כדוע בקר רמז לחסד מלשון בקר דהיינו גבור' שנחסד ר"ל שיהי' לו יראה מתוך אהבה * לחטאת ר"ל לענין חסדים לפשפש תמיד במעשיו שאינו יולא ידי-חובתו ויכניע עצמו מאד בהכניעה גדולה * ואיל לעולה רמז אבל לעולה היינו תפלה שהיא עולה לגבוה יתגבר להיות זרח כאיל לכל ימנע עצמו להתפלל על כל דבר ודבר ואל יאמר מי אנכי שאמלא לבי להתפלל על דברים כאלו אל יאמר קן וכגדול כקטן יתפלל תמיד * כחונת בד קודש ילצש רמז שיתקן את גופו כי"כ בקדושי' גדולה שיהי' כחונת אור בחלף וכל זה יעשה לעצמו לבושים ומכנסי בד ילצש על צפרו דמכנסיים היו מכפירים על גלוי פדיות ולריך שיהיו על צפרו תמיד לכסות צפר פרוה דהיינו לכסות כל התאוות הגשמיות שלא יעלה על לבו כלל שום חלוא : ובאזכנת בד יתגור רמז שיאזור בגבור הלליו יותר ובמנפת בד ילמף דמנפת פ' מכסר על גאוה ולריך לקדש עצמו כי"כ לשבר כח הגאוה עד שיבא לקדושה כזאת שגם מהגאוה יכניס לקדושי' ויעשה ממנה מנפת קדש * בגדי קדש הם ר"ל כל הדברים יכניס הכל לקדושה ויעשה מהם לבושי' קודשא * ורחק צפרו במים רמז שלא ילמוד ויתפלל בגוף טמא אם לריך לטבילה יטביל עצמו ואז כשיטביל יקדש עצמו כי"כ שגם מהטבילה יעשה ממנה לבוש לנשמתו שלא יבא לידי טומאת קרי חלילה ולא יטרף לטבול בהכרחי' ומאת ערת בני ישראל יקה שבי שיעירי עוים לחטאת פ' ע"י שיתחבר עצמו עם ביה זכה לבי מדרגות ושעירי' לשון חשיבות כמו שמאינו וישלח ב' גדיי עוים : לחטאת ר"ל בשביל החטאת והחסרון שבילתי אפשרי ללדיק זולתו שאי"א שיהי' כל תפלתו זכה ולולה מכל סיג ופסולת מחשבי' זרה והוא מחמת ב' סיבות האחת מחמת שאדם אחר עושה חיה חטא חלילי מזה נמשך שיבא חיה הרסור ללדיק בתפלתו כדי שיעלי' אותו הדבר לכפר עליו וסיבה הז' כי כל זמן שאנחנו בגלות המר לריך ליתן ייניקה לסי'א כדי שיהי' להם חיות קצת עד שיבא משיח לדיקינו ויעציר ממשתל זרן מן הארץ * חר רמז והשעיר אשר עליו בגורל לדי דהיינו החלק שעולה לה' ועשהו חטאת ר"ל שנעש' ב' חסרון מחמת הסיבה הכ"ל והשעיר אשר עלה עליו כו' דהיינו החלק המחשבי' זרה היא למען יעמד חי פ' ככיל להעמיד הס"א שיהי' להם

או יאמר דבר אל כל בני ישראל * ונקדים לפרש משנה בזכות * ר' חנינא בן חכינאי אומר הסעור בלילי כו' דהנה כבר כתבנו בזה כמה פעמים דהלדיק לריך לעבוד את הבורא ב"ה ובי"ש בשני מדרגות לראוי תמיד לחשב רוממות אל וגדולתו * ולחשוב ולראות תמיד בשפלותו * חסו פ' המשנה עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים כו' דע מאין באת כו' מאין באת מטיפס סרוחי' כו' ולכאורה פ' לו לתנה לקצר ולומר הסתכל דע מאין באת מטיפס' סרוחי' כו' ולמה לו לכפול את דבריו * אך האמת שהתנה הורה לנו את דרכי פ' ככיל שאנחנו חייבים להסתכל תמיד את רוממות אל ושפלותינו * ורמז תחילה באמרנו דע מאין באת * פ' ראה והסתכל וחשוב מהלכתך שנחצבת ממש ממקום גבוה מתחת כסא הכבוד * ולאן אתה הולך פ' ותחשוב שלריך שתחזור שמתך למקום שלוקחה למחצבה הראשון בלי שום פגם ולריך אתה לזק ולנחמה וללכזן את

נעים קדושים אלימלך ספי

המנהיג העולמות כולם פי עשר ספי וישראל פס
 סקודש מאמינים צ"ס ב"ה אשר השתלשל העולמות
 כולם ע"י עשר ספי בהשפעת השם הוי"ה ב"ה
 המאיר בהם אבל האומות אינם מאמינים בשם הוי"ה
 ב"ה ומכאן זה נתפקרו המינים באמנם שהעולם
 קדמון מחמת שאינם מאמינים בהשתלשלות העולמות
 ע"י ע"ס ככה השם הוי"ה ב"ה * חס אומרו קדושים
 תהיו כו' איני ד' אלוקים פי שאני מהוה העולמות פי
 כולם ככה השם הוי"ה ואלהיכם ר"ל אלהותכם פי
 שלכם אבל לא של האומות כי הם אינם מאמינים
 בזה חס הוא המצוה קדושים תהיו שגם האדם למטה
 יקדש עלמנו כהעולמות העליונים הקדושים כי העולמות
 מכוונים וכל מה שיש בעולם הזה השפל יש דוגמתו
 בעולמות עליונים הקדושים ובכל דבר שאדם עושה
 לריך לקדש עלמנו בצורש הדבר של מעלה הוא כך *
 חס איש אמו ואביו תיראו למטה יש אב ואם דוגמתו
 למעלה יש עולמות הנקראים ארו"א * זה הוא ואת
 שבתותי תשמרוו שהעולמות נקראים שבת ע"ש קדושתן
 ומנוחתן תשמרו ר"ל בכל מה שתעשו תשמרו במחשבתכם
 הכוונה בעולמות העליונים וק"ל :

אי יאמר קדושים תהיו כו' נרא' לפרש דליתא
 בגמ' כל דיין שדן דין אמת לאמתו
 נעש' שותף להקב"ה ולכאור' מלת לאמתו הוא מיותר
 אך נרא' דרז"ל רמוז לנו בזה על הלדיק שהוא מבטל
 הדינים והוא הנקרא דיין שכאשר ידן ויגזור כן יקום
 שהקב"ה גמר ולדיק מבטל והוא אע"פ שקושטי הוא
 שחלי' שקדשא בריך הוא יעבד דינא בלא דינא
 וגזירתו הוא באמת שהדין הוא שיהי כך כי הוא
 היודע האמת אך הלדיק למרא' עיניו תשפוט
 ואמירתו ונראה לו שכן הוא הדין האמת והקדוש
 ברוך הוא ברחמיו וחסדיו מנסכים פס הלדיק חסו
 לאמיתו דייקא היינו אמיתתו של הלדיק נוטה כך
 וחסו פי' איזה דרך שיבדור לו האדם כל שהיא תפארת
 לעושי' ותפארת לו מן האדם * ר"ל תפארת הם
 הרחמים שזה תפארתו של הקב"ה והיינו תפארת
 לעושי' ר"ל להבורא ב"ה שצרא הרחמי' ותפארת לו
 מן האדם פי' שהתעוררת לריך. שיבא מן האדם
 מכחו כנ"ל * חסו פי' המדרש קדושים תהיו יכול
 כמוני ת"ל כי קדוש איני קדושתי למעלי' מקדושתכם
 ולכאור' אינו מובן כלל המדרש ועפ"י דרכנו יבאר
 היטב דהנה השפעות הרחמים מהבורא ב"ה הוא צא
 בהשתלשלת מעולם לעולם כי חלולי זה לא הי'
 באפשרי לקבל השפע מרוב בהירותו חסו דבר אל
 כו' קדושים תהיו יכול כמוני ר"ל שאתם תרנו להתנהג
 עלמכם בקדושתכם כמו שאני נוהג עלמי בקדושי'
 שלי הם ההשפעות שיוזרים לכם בהשתלשלת ותראו

את נשמחך מכל סוג * ולפני מי אתה עתה ליתן דין
 והשגש האלה הם רוממות האל והזכיר התנא בלשונו
 הן והטור * ואח"כ פי' לנו התנא שחשוב בשפלותינו
 והמה מאין באת כו' ולפני מי כו' ואיך תשא פניך
 לעמוד לפני מלך גדול ונורא בהסתכלך בשפלותך כזה
 שאתה הכל וריק ולל עובר לכן יסי' תמיד נגד עיניך
 ותהי' תמיד בתשוב' על עוונך ופשעיך שהשפל כזה
 יכעים שמו הגדול והנורא ותרא' תמיד את רוממות
 האל ואחדותו ליחד שמו הגדול באמת ותדאג תמיד
 על לרות ישראל ולהתפלל עליהם על טובתם והשפעתם
 שישיפע להם השי"ת ב"ה כל טוב ולבטל מעליהם
 כל הגזירות * חסו הנעור בלינה פי' הלדיק שהוא
 נעור ולא יום ולא ישן בגלות המר הזה נקר' לילה
 ומתפלל תמיד על שמחת ישראל וגדולתם * והמהלך
 בדרך יחידי פי' שהולך בדרך האמת בצדיקות בהלכע
 לכת שלא להראות חסידותו לאחרים והולך באחדותו
 ליחד שמו הגדול * ומפנה לבו לבטל פי' שפונה לבו
 מכל עסקיו ועניניו הנוגעים לו ואינו חושב ורוא'
 אלא לבטל כל הגזירות מישראל וכשתרא' לדיק כזה
 הוי ידע שהוא תמיד רוא' שפלותו ונאנח ודואג
 תמיד על עונותיו ורוא' תמיד חוב לעלמו שמחסר
 בעבודתו ית"ש ודומי' לו כאלו עדיין לא עבד הבורא
 ית' אף רגע אי' * וחסו הרי זה פי' לדיק זה מתחייב
 בכפשו פי' הוא מחייב את נפשו תמיד כנ"ל * חסו
 ודברת בס דרשיין בגמ' ולא בדברים בטלים פי'
 כשתעסקו בתורי' לשמי' אז לא תהי' לריך לדבר לבטל
 דינים כי ממילא הם בטלים *

וזהו דבר אל כל עדת ב"י קדושים פי' זהו דבר
 השוה לכל נפש להתקדש בקדושת הבורא ית"ש *
 כי קדוש אני כו' ואתם תלקי ממעל ורוא' הוא לכל
 עדת ב"י שקדושים יהיו * ואמר הכתוב איש אמו
 ואביו תיראו ר"ל כל איש יראה בזה בהסתכלו מאין
 הוא מקום אלתו מאביו ואמו כמאמר התנא מאין
 כו' מטיפה כו' זהו ראותו בשפלותו * וי"ש דוד המלך
 ע"ה ובחטא' יחמתני אמי * ואת שבתותי תשמרו והיינו
 רוממות אל שזה הוא חידוש העולם כמ"ש וינה ביום
 השביעי ושתי שבתות ע"י שתקיימו שבת תחתון תתקנו
 שבת העליון * חסו מלה כפולי' שבתותי היינו שבת
 תחתון ועלינו ליחד אחד אל אחד *

אני ד' אלוקים פי' אף המדה"ד יתהפך לרחמים
 ואז ממילא יתמלא כל העולם כל מילי מיטב *
 וזהו אל תפנו אל האלילים שלא תפנו אל מדעתכם
 ואלקי מסכה לא תעשו לכם כי ממילא לא תנטרכו -
 לדאוג על כסף חסב כלל *
 קדושים תהיו כי קדושהי' ה' אלוקים וכו' * נראה שהאדם
 לריך לקדש עלמנו מלמטה ולהאמין בשם הוי"ה ב"ה

נועם קדושים אלימרך

גם אחס לפשות כן ולא תעוררו רחמים כפעם אי חיל כי קדוש אני קדושתי למעלי מקדושתכם ולכן לריך הסשתלשלת מפני הבהירות הגדול וכי"ל והסשתלשלות הוא פ"י שס הקדוש הו"ה ז"ה וע"י שס אני * אבל אחס לריכין לעורר רחמים הכל כאחת וקי"ל *

או יאמר קדושים תהיו כו דאיתא בגמ' הלל אומר אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן * ולכאורי יש להבין וכי ה"ל הלל מתפאר עצמו כך אך נרא' כוונת הדברים בעוה"י דהנה האדם הוא כלא ואין נחשב ובלתי אפשר שיאמר אדם על עצמו אני שהוא משמע דבר חשוב וממש והאדם כאין נחשב אם לא כשאדם ממשיך על עצמו קדושת הבורא ז"ה ומשרה שכינוי הקדוש' עליו הנקראת אני כידוע אז האדם הזה נקרא בשם אני מחמת השכיב השורי' עליו אבל כל זמן שאינו במדרגי' זו לריך האדם להיות שפל בעיני עצמו כלא * חסו אם אני כאן ר"ל שאוכל להקרא בשם אני אז הכל כאן פ"י הוא צודדי' שלם בכל המדות זה כל האדם ואם אין אני כאן פ"י שאינו במדרגי' זו ששרי' שכינה עליו מי כאן לריך להשפיל עצמו לומר מי אנכי שאיני כלל כן הוא הדרך שיתנהג בו האדם אבל הבורא ז"ה צרוב רחמיו הוא מקבל מאתנו אף המיעוט שמוסי' בעבודתו ית' * חסו פ"י הגמ' ופטרה פיה לבני חק ודרשינן בגמ' חד אמר אף מי שקיים כל החור' כולי' ולא חיסר אלא חק אי מוכרח לבה גבהינס חילי' * חיל לא ייחא למרייכו לומר כך אלא מי שלא קיים אפי' חק אחד כו' ולי נרא' דמרא"ח ומרא"ה ולא פליגי דהיינו פ"פ הכ"ל שהאדם בעיני עצמו לריך להיות כלא וידמה בעיניו שפלותו תמיד וכאלו אינו עושי' כלל אבל השי"ת מקבל הכל מאתנו ככיל זה שאמר אפי' מי שלא חיסר אלא חק אי זה קאי על האדם שידמי' בעיניו כך שאפי' אם לא יחסר אלא חק אחד יוכרח להיות גבהינס חילי' * חיל לא ייחא למרייכו כו' ר"ל להבורא ז"ה לא ייחא לומר כן כי הבורא ז"ה יבדאי לא יאמר כך כמו שאדם לריך לחשוב בעצמו שהוא מקבל הכל מאתנו אפי' חק אחד * חסו דבר אל זיי קדושים תהיו פ"י כולכם שוין לטובה אללי וכי"ל רק שיהי' באופן כי קדוש אני כו' ר"ל כשי' לדיק כזה שהוא נקרא בשם אני וקי"ל *

אל תפנו אל האלילים בגמ' אמרו אל תפנו אל מדעתכם : נרא' פירושם פ"פ שכתב בספרים שכלל אבר או תנועה שאדם עושה בה מנוח או דבר קדושה או השממה שורה באבר התיא וכשהשממה שורה באותה האבר אז האבר מתנופע מכחה

ומחמת זה נראית התנועה בחוק זה משתני' באדם לפי מעשיו הם תנועותיו וכשביל זה התנועות של הדייקים מתוקי' ועובים לרואינן כי מכה השממה היא התנועה והשממה היא חלק אלוה ממעל' אשר כל הטוב בו ולזה כשאדם עושה תנועות חבירו אינה מקובלת לשום אדם מחמת שאינו שלו ולא ה"י נשמתו באבר התיא כשעשה התנועה והיא בלא קדושה והוא ר"ל כע"ז שעושה תנועה שאינו חלק חלקות כ"א מחמת שאבד התנועה שראה מחבירו ותמנא חן בעיניו זה אינו יודע שזה ה"י מחמת החלק חלקות שרורי' בהאבר לזה העטם התנועה מחוקה ומלאה חן בעיניו' אבל לא מחמת התנועה עצמיות כ"א מכה השממה שרורי' זה והוא עושה בלא שכל ובלא כוונה כ"א מחמת יפה התנועה וה"כ הוא עובד להתנועה ועושה האבר שעושה בה התנועה כמסכה לעבוד האבר התיא זה הוא אל תפנו אל האלילים אל תפנו אל מדעתכם כו' שאלהותכם אשר חלק לכם הבורא בחסדו היא השממה הקדושה אל תפנו מכס ואלקי מסכה לא תעשו לכם פ"י לא תעשו לעצמכם כמסכה בתנועות כחצות שאין בהם חיות חלקות כ"א תעשו בדעתכם ובכוונה חו היא אני ד' חלקיכם ר"ל מכה האלהות שהיא השממה הקדושה שרורי' ככם *

וכי תזבחו זבח כו' פ"י שהחור' מלמדת אותנו כשזבחה זבחי ה"יה"י * שלמים לה' ר"ל יהי זבחה שלימי' כולה לה' ומפרש הכתוב לריוכס תזבחוהו פ"י שתזבחו הרצון שלכם שלא תהי' כוונתכם באכיל' למלאות תאוה נפשכם אלא כל כוונתכם יהי' לעבודת הבורא שיהי' לך כח וזריאות לעבודתו : חסו זיוס זבחסם איכל פ"י כאלו נאכל ממיל' שבלתי אפשרי בלא זה ועיקר כוונתו להמשיך השפעות פ"י חכילתו * וממחרת ר"ל שיקבל שכרו לעוה"ב פ"ד שאמרו חז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם * והנותר זיוס השלישי פ"י אם תרצה שיותר לך ליום השלישי פ"י לזמן משיח נדקנו שזה נקרא זיוס שלישי כמ"ש זיוס השלישי יקימנו ונחיה לפניו * באש ישרף לריך אתה לעבוד הבורא בלהבות אש ודייקות גדול ברשפה אש ושלכתת ובחמת ותמים *

או יאמר וכי תזבחו כו' ונקדים לפרש פסוק ויבא קין מפרי האדמה מנחי' לה' ופרש"י זרע פשתן ה"י ולכאורי קשה מה ה"י חטאו גדול כ"כ הוא ה"י עובד אדמה והביא מפרי אדמה * אך נראה דהני' ד' פעמים כתיב דב' אחריו גבי בגדי כהו"י כחות דקודש ילבש ומכסי' דו ואבנט דו ומלפנת דו ו"ל שזה רמז גדול ללמוד עבוד' הבורא ית"ש דהנס

להשוב זה לכד שיש בורא אחד אמיתי רק לרץ לדורשו ע"י מעשיו כנ"ל וגם להלץ יותר מה שניתן רשות לאדם חסור לו: זהו עשתה לומר ופשתים ותעש בחפץ כפי י"ל שזה קאי על השממה של אדם הדורשת את שני החטאים האלה הם חטא קין והכל שזה קלקל ע"י פשתן זה בלמר כנ"ל * ותעש בחפץ כפי פי ולכן היא עושת את מעשי ע"י החפלים הם העולמות הנקראים חפץ חפצי הש"ת ע"ד כל אשר חפץ ד' עשה דהיינו שיעקר מעשי לקשר העולמות עד א"ס ב"ה כנ"ל * והוא שאת כלמר לכן זה אי ממראות נגעים דמראות הוא לשון המראה הגדול רק שצריך לזהר מאד שלא יתפוש איזה נגע חלילה במראה הגדול ומפרש התנא שאת פי דלפעמים יש לאדם מראות גדולות דהיינו שהוא עוסק בתורה ומלות רק שהוא מנשא עלמו בהם ומתפאר בהם כלמר לכן פי גם זה נחשב כחטא של לומר לכן פי כחטא המלץ במקום שאין לו רשות להלץ כנ"ל * והאדם המתנהג עלמו בעבודת בורא ית"ש כנ"ל הוא עושה שלם בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ע"ד שהתפלל יה' רצון שתהא שלם בפמליא ש"מ וכו' * זהו וכי תזבחן זבח שלמים לך פי כשתרצה לזבוח לך כדי לעשות שלמים למעלה ולמטה לרנוכס ע"ד שפרשתי כבר בטל רנוך מפני ראונו פי שהשי נתן הבחי לאדם שיעשה כרואנו הן לעזוב והן להיפך חלילה ומהיר התנא בטל רנוך דהיינו בחירתך מפני רצון הבורא החפץ בהלךך כדי שיבטל רצון אחרים ר"ל שיבטל כל הדינים ממך * זהו לרנוכס תזבוחו פי שיעקר שתזבוח את רנוכס היינו הבחירה שלכם ולזכור בחיים *

ואמר הכתוב כשיעשה כך שכרו יהי הרבה מאד על פי פעלו * ביום ההוא יאכל פי הפירות יאכל בעוה"ז וממחרת יתקן קיימת לעוה"ב * והנותר עד יום השלישי כבר פרשתי ע"ד ביום השלישי יקימו שקאי על מקדש אחרון שבב"א והיינו אם תראה שיותר לך לעולם התמים באש ישרף לרץ האדם לעשות מעשיו לו ית"ש בהתלהבות אש גדול *

ואמר הכתוב ואוכליו דהנה יש כמה ב"א שעומדים על הלדיקים וכמעט רוצים לאוכלם עוונו ישא אזי ידע נאמנה שעוונותיו משיאין אותו לדבר בהם דברים אשר לא כדת: ועוד אמר ובקולרסם כו' ארלכס לא תכלם כו' דהלדיקים נקראים ארלכס שהם המקיימים לכס את הארץ שאלוילי הלדיקים לא הי' העולם מתקיים וכאשר הב"א מדברים בהלדיק לומר שהוא מקשר בעבודה והיינו ובקולרסם כו' ארלכס פי כשה דברו בקולר עבודה של ארלכס הם הלדיקים כנ"ל * לא תכלם

פאת

דהנה הש"ת ב"ה ברא עולמות עד אין קץ ואין מספר וכולם נאחזים בשמו הקדוש הוי"ה ב"ה ולרץ האדם לדעת את ד' ע"י מעשיו הנפלאים והנוראים ולקשר העולמות עד אין סוף ב"ה שזה הוא עיקר עבודתו ית"ש * ולא יאמר האדם בעלמו שדי לו בזה שמאמין שיש בורא אחד אמיתי ומעתי אין לו לחקור ולדרוש על מעשיו הנפלאים לא זו הדרך האמיתי רק לרץ לדעת את ד' ע"י מעשיו כמאמר הכתוב דע את אלהי אביך ועבדו והוא ע"י מעשיו הנפלאים כי הבורא ב"ה אינו גוף ולא דמות הגוף ולא ישיגו משיגי הגוף ב"א ע"י מעשיו ולריכים אלחנו לעבד מתחא לעילא *

וזה רמז ד' פעמים בד דבד הוא מלשון אחד: דכל אות מהשם הקדוש יש בו עולמות רבי' עד אין מספר ולרץ האדם לקשרם אחד לאחד ומתחיל הכתוב לפרש בהדרגה כתוכה ומכנסים ואבנע ומלפנת שהם לבושים מתחא לעילא * וי"ל שזה הי' חטא קין שהביא מנחה מזרע פשתן דפשתן עולה בד בד והיינו שהי' מחשב רק בד אי פי שיש בורא אחד אבל לא חישב בעולמות כנ"ל * זהו שאמר התנא המקבל שדה מחזירו לשנים מועטות פי האדם שהוא המקבל השדה ר"ל שמקבל על עלמו לעבוד את הבורא ב"ה ושדה רמז לשדה תפוחין: מחזירו הש"ת כביכול נקרא חזירו כדכתיב רעך כו' לשנים מועטות דימי שנותיו של אדם שבעים שנה החולפין ועוכרים כמעט רגע לא ירענה פשתן מובן כנ"ל ופרש"י שורפ פשתן מכחיש ל"ז שנה י"ל שאם לא יחשוב כלל על העולמות שברא הש"ת נמלא הוא מכחיש כל היום שהם העולמות * ומה דאיתא שהכל חטא נ"כ י"ל שזה הי' חטאו שהי' מביא מנחה מזכורות לאנו דהיינו שהי' מלץ במקום שאין רשות להלץ * ע"ד דאיתא בגמ' ארבעה נכנסו לפרדם בן עזאי סלץ כו' והיינו ע"ד אמרו חז"ל האומר מה למעלה מה למטה כו' דעיקר לרץ האדם לעבודת הש"ת לקשר העולמות עד א"ס ב"ה וב"ש * והעולם אשר אין לנו רשות להלץ ולית מחשבה תפיסה בו כלל זה נקרא לומר לכן ושאר העולמות נקראים לומר סתם * זהו שאמר התנא הנותן לומר לזכב * דהנה העולמות הם חלוקי' במיני גזוין כל אי גוון לעלמו כידוע ולרץ האדם ליחד הגזוין שזה נקרא המתקה והש"ת נתן לאדם כח לזכוב גזוין העולמות דהיינו להמתיקם * חכו הנותן לומר לזכב והקדיחו היורה פי שהקדיה קלת מחמת היורה דהיינו ע"י הגוף שהוא חומר עב ולא תיקן כראוי נותן לו דמי אמרו פי שהשי נותן לו שכרו לפי עבודתו * ומפרש התנא אם השבח יתר כו' רמז כפי עבודתו כן שכרו * נמלא העולם לנו מזה שצריך האדם לעבוד הש"ת ב"ה לקשר העולמות עד א"ס ב"ה ואין מנסיק

אדימרך

קדושים

נועם

כחף היינו לתמוך ונטף לשון נטיפה להטיף השפעות זה הוא עוללות שמעליל לב"ה לדבר בו והסס ברחמיו זכנו לקדש עלמנו שיהא דבורנו בקדושה תמיד עד עולם אבי"ר *

או יאמר וכי תזכחו כו' לרזונכם כו' ואוכליו כו' כי השלמים רומזים למדרגות עליונים וגדולים שהם שלם לבעלים ולמזבח ולכהנים והם רומזים להלדיק גמור שמושה שלם בפמליא של מעלי וממשיך השפעות לעולם התחתון וכש'אדם רוצה להיות כך לריך פרישות גדול לזה ולא יהי' לו רצון לשום דבר כלל ולא יתאוה כ"א רצון הבורא ב"ה וב"ש * זה פי' כשתרצו לזכות זכאי שלמים פי' לעשות שלום בעולמות עליונים ותחתונים * לרזונכם תזכרוהו תזכרו את רזונכם שלא יהי' להם רצון כלל עבורכם כ"א רצון הבורא לבדו וכשתעשו כך ביום זכחכם יאכל פי' שתאכלו הפירות בעולם הזה וממחרת שהקרן קיימת לעו"ב בג"ע בין הלדיקים תאכלו הוא התענוג הגדול עד אין קץ ותכלית זאת ישרוף שאהבת הבורא תבער בו כאש בוערת לפרוח בין הלדיקים שהקב"ה עושה להם כנפים כי שם לא יהי' אכילי' שהיא תענוג גשמי כ"א אהבת הבורא ב"ה * זהו ואם האכל יאכל וכו' פי' ע"פ שכתב בספרים שלעתיד כשיבא משיח לרקנו יקבץ את העם המפוזרים והלדיקים יהיו סמוכים אללו תמיד ואותם אנשים שהתנהגו בזה העולם בגלות כשורה אך לא הי' להם שכל של אמת לעבוד את הבורא ב"ה בכל האופן * והיו אוהבי ממון רק ששמרו עלמם מן החטא לפי שכלם * אז משיח מביא אותם אל היס אוקייאנוס ופותח להם האולרות הגנוזים שם ומלא שם אבני' טובות וכסף זהב הרבה מאד ונוטלין משם כל חפצם והולכים לביתם ברב בלע כסף והון רב * וכשמשיח פורח לג"ע בקדושתו הגדולה אז הלדיקים שבדור פורחים אחריו לג"ע בכח קדושתו ופרישותו הגדולה ואותם אנשים שקבלו טובתם ורלונם באולרות הזהב כשרואים הגדולה הזאת הם רואים ג"כ להעשות כן ולפרוח ביניהם ואינם יכולין נחמת כבוד משאם גשמיותם שדבקו עלמם בכסף זהב * זה הוא ואם האכל יאכל ביום השלישי פי' שגם ביום השלישי יהי' להם אכילת גשמיית שיקבלו תענוג מאכילתם ומכספם זהבם פגול הוא לא ירצה ואוכליו כו' ונכרתה הנפש כו' פי' כי אף שיתן להם משיח כל חפצם ורלונם אבל נפשם תכרת ביום ההוא מעם הקדש צעת פריחתן לג"ע וישארו הם למטה משא"כ הלדיקים אשר חפצם ורלונם היו תמיד לעבוד את הבורא ב"ה בשלימות גדול והלכו תמיד בדביקות גדול עמו י"ת והורגלו בכך כל ימי חיבתם ונעשו

פאת שדך זה רמז דהנה האדם לריך לגלח השערות שהשערות הם דינים ולזה השי"ת להניח פאות הראש כדי שיראה האדם בחמת שהשערות הם למעלה רחמים גמורים היפך מלמטה שהם דינים וכמו כן הלדיקים גמורים אף שלפעמים הם מקלרים בעבודתו אבל בחמת הוא היפך שזורך שעה להם לקר נמלא כשאתם תחשבים את הנראה לעיניכם שהלדיק מקלר בעבודתו כן האמת חלילה נמלא אתם מכלים את הפאות כי השערות הם דינים כנ"ל * ולא עוד ע"י שאתם מדברים בהלדיקים גמורים אין לכם פנאי לעשות המוטל עליכם * דהיינו ולקט קלייך לא תלקט דהאדם ההולך בעל חילה לפעמים אם אח"ז מיד מתחרט על שמיטט וקלר בעבודתו ית"ש שלא למד את שיעורין גמרא ופוסקין ושאר ספרים שגם זה נלקט א' לא' ועולה לרצון לפניו י"ת ומקבלו ונמלא אם תפנה לדבר בהלדיקים אין לך פנאי ללקט את המיעוט מקינור שלך להתחרט עליהם כדי שיעלה לפניו י"ת זהו ולקט קלייך לא תלקט כו' * וכרמך לא תעולל פי' צא הכחוב להזהיר ג"כ את הלדיק שהוא נקרא כרס ד' זכאות שיהא מהר ג"כ לשמור עלמו שלא יעש' ג"כ דברים הנראים לב"ה ח"ו שהוא מקלר בעבודתו ית"ש שלא יביאם לחטא חלילי' שידברו בו : לפי הנראה לעיניהם אף שבחמת אינו מקלר ככ"ל אעפ"כ לריך שימור שלא יכשיל ב"ה לדבר בו *

ועוד מהיר הכתוב אתה לדיק ופרט כרמך לא תלקט פרט לשון פרטיות היינו שלא תפרוט את מעשה כרמך הם המעלות ומע"ט * אל תפרוט אותם ללקטם ולספרם בפני ב"ה * חלילי' לך מעשות כדבר הזה רק לפני ולגר תעזוב אותם פי' עני הוא העני בדעת ובמנות ה' ולגר הצא ללמוד ממעשי' הלדיק תעזוב להם שהם יספרו את מעשיך הטובים כדי שיבא להם יראה ואהבה בלבבם לעבודתו ית' ולקבל חללותו * זהו ח"ו ד' כו' כדי שיבינו שאני חלקיכם * ואמר התנא איזה פרט ואיזה עוללות כל שאין לו לא כתף ולא נטף פי' דלפעמים הלדיק מספר בשבח עלמו ופורט את מעשיו הטובים וכוונתו בזה כדי להשפיע לעולם השפעות רחמים וברכה שהוא כמלמד זכות על עלמו לפני הבורא ולומר שהוא לדיק וכך טוב עשה ועבור זה ראוי למלאת משאלותיו להשפיע לישראל כל טוב נמנ' כוונתו אינו להתנשאות כ"א להביא ברכת טוב על ישראל והשם הטוב חוקר לזכותן כליות עשתנותיו וגומר בעדו לטובה לכל דבריו ומחשבתו הקדושה או כדי לתמוך ולסעד את איזה אדם בדבריו ליראת השם הנכבד והנורא או לאיזה לורך שעה ודברים כאלו מי יתן דבר ידבר * אבל הדיבור שאינו לא כתף ולא נטף פי'

ונעשו כלי מוכן לכך ויהי להם קל הדבר מאד בביאת
משיחנו ב"ב אמן סלה *

ובקיצרכם

את קציר ארצכם כו' נר' דהתור'
מלמדת אותנו דרכי התשוב' והיינו
שנריך האדם לתקן מה שקלקל ולשוב על חטאת נעוריו
זה נקרא מחלדי חקלא שהוא קוצר את הקניפות
שנבראו ע"י חטאיו ואמר הכתוב ובקוצרכם את קציר
ארצכם פי' הארציות והחומריות כשתתחיל להזד ולקצור
הקניפות לא תכלה פאת שדך שהשמי' נקראת שדה
היינו שדה תפוחים לא תכלה אותה ע"י שתסגוף
אותה בתעניות וסיגופים יותר מדאי רק הכל בהשכל
כדי שלא תכלה ח"ו את נשמתן שלא תוכל לעבוד
הבורא ב"ה ע"י חלישת כחך שתחליט חלילה * והו'
עיניך בשדה אשר יקצרו הנערים ונקדים לפרש פסוק
עיני ה' אל לדיקים כי אלל הבורא ב"ה ובי"ש אין
שייך לתארו בשום דמות ותואר חלילה וכיון שאנו
רו"ם לומר בו חיה השגח' שהוא משיגה בדבר אין
שייך לתת בו לשון עינים אלא מכה הלדיקים העושים
רלונו וגורמים ההשגחה אנו אומרים בו מלשון עינים
שהשפעי' הולכת על ידי הלדיקים ובהם שייך לשון
עינים * והו' עיני ה' אל לדיקים כלומר בשביל
הלדיקים הגורמים השגח' שישיגה עלינו הבורא ב"ה
בעינא פקחא שייך לומר עיני ה' * והו' עיניך בשדה
פי' כמדבר אל השכיני' הנקראת רות כידוע עיניך
בשדה שתשיגה על ישראל ע"י אשר יקצרון הנערים
הם אשר מתחרטין ועושין תשובה על חטאת נעוריהם *
הו' וירא אלקים את האור כי טוב שהקב"ה משיגה
על ישראל להטיב להם * והו' וירא אלקים את
האור הם הטובות הגדולות המאירין עיניו של אדם *
כי טוב ע"י הלדיק הנקרא טוב *

פגם כלל אז לא ה"י מקום לקליפת נוגה לינק
מהקדוש' ולא ה"י לה חיות כלל לזה לריך הלדיק
הכ"ל להיות לו חיה חסרון במקלת למען יתן להם
חיות ג"כ * והו' ובקוצריכם פי' כשתרנו לקצור את
הקליפות ולבערם לא תכלה פאת שדך לקצור ר"ל
שתעזוב להם חיה חיות קלת ממה ליינק וק"ל :

וכרמך

לא תעולל כי כרם מרומז לדיקות
עליון רמז לין המשומר בענביו והפסוק
מוכיח לאדם ואומר לו לכשתהי' במדרגת כרם שהוא
הדיקות העליון * לא תעולל פי' לא תעזוב את
מדרגתך להיות כעולל ויונק אשר צער מאיש ולא
בינת אדם לו אך תראה לעלות מעלה ומעלי *
וכשתהי' כך ופרט כרמך לא תלקט פי' כי האדם
לריך לקדש איבריו וגידיו בעובדין טבין ולייגען
במעשים טובים שיהיו האיברים מקודשים בדיקות
הבורא ב"ה ולעבודתו ומוזמנים שלא יעכזו כלל
במחשבת רוממות האל ית' ולזה נלטינו במזאת
העבוד' בידים ובכל הגוף למען התקדש גופנו שיהי'
מוכן לעבוד הבורא האמיתי והעיקר הוא לדבק' בו
ולזה נברא העולם להטיב לברואים וההטבה הוא
לקרבם אליו כמש"ה ועתה ישראל כו' ולדבקה בו
כו' לטוב לך וכשהאדם נגמר בעבודתו וכל אבריו
הגשמיים כבר מקודשים ומוכנים לעבוד' לדבק' בו
באמת בלי שום מניעה מהם כלל אז אי"ל כלל לפשות
המנוה בגופו ממש דהיינו למשל לעשות סוכה בידיו
ממש כדי לייגע גופו בעבוד' כי כבר גופו מקודש
אלא לריך לקיים המנוה ההוא ליטב בסוכה ותפשי'
המעשה המנו' ע"י מי שנריך עדיין לקדש אבריו אז
לעמן חייטים לפסח העמיני' גופא חיו לריך ע"י
לדיק גמור כי"ל קיום המנוה ההוא כלל העבוד'
והעבודת המעשי' של המנו' נקרא פרט לשון פרטיות *
והו' היא ופרט כרמך פי' כשאתה במדרגת כרם המרומז
לדיקו' ככ"ל לא תלקט הפרט שבה כי אינך לריך לזה
כבר * לעני' ולגר תעזוב אותם הם המדרגים השפלי'
ממך הסכנסין לעבוד' ולא נתקדשו אבריהם עדיין
כל לרכם הם יתנהגו כך כדי שיבואו אל הדיקות
העליון הולך ואור עד נכון היום *

פרשת אמור

אמור אל הכהנים כו' ואמרת אליהם כו' י"ל
על כפל לשון אמור ואמרת * ומתחילי'
נפרש הפסוק דבר אל אהרן ואל בניו ויגורו מקדשי
בני ישראל * דהנה יש ב' גווני לדיקים יש לדיקים
שנתקדשו מאבותיהם שהיו קדושים ויריאים
ושלימים והתורה מחזרת על אכסניא שלם *
יש

ונחזור לביאור הכתוב ולקט קצירך כו' פי' אם
תרצה לעשות שניהם כא' דהיינו ללקוט כסף
הזב ועשירות מלשון וילקט יוסף וגם תרצה לקצור
את חטאת נעורים לא תלקט לא תעשה כך רק
תעשה תשוב' בשלימות * לעני' ולגר תעזוב אותם
פי' ע"י לדיק כמש"ה וחטאך בלדיק פרוק *

או יאמר

ובקוצריכם כו' כי לפעמים אף
הלדיק הגדול אשר כבר יש לו
שמיר' מן השמים אעפ"כ לפעמים עושה דבר בחסרון
כ"ש כגון שאינו מכין כראוי באחי' ברכה בתפלתו
הזכה והדומי' לזה ומאין בא זה לדרך כזה נר' שהוא
על דרך הכתוב בספרים שיש קליפת נוגה הסמוך לקדושה
כי ממש יונקים לזה היא סמוכי' אל הקדוש' שיהיו להם
מקום לחיות והכל תלוי בלדיק וכיון שלא הי' לדיק שום

נועם אמור אלימך

שלפני התפילי המה מיישבים עצמם ומוחץ שלהם לפרי מי הם מתפללין והקדוש' הריהו מנבזה המוחץ בעת העסק בה אצל אחר התפלה או עסק הקדושה הסוף הוא נופל לקטנו' המוחץ בהילוכו בהבלי הזמן חס אינו תכלית העבודה השלימה כי אדם לריך להיות תמיד בקדושי' ובטהרה בלי הפסק רגע חי * לזה לריך לקשר עצמו כיכ בעת הגדלות מהשכחו בהשי' ביה שיהי' מהשכחו קשורי' אף שילך ממני * חס ולזהויר גדולים פי' בשעה שהם בגדלות * על הקטנים שיטארו בקדושתם אף שיהיו בקטנות וק"ל *

ויש לדיקים הנקראים חזירים ע"ש פרישותם מעצמם אעפ"י שהם בני עניי הדעת והלדיקים ההם לא במהרי הם יכולים ליפול ממדרגתם הקדושי' כי אין להם על מה שיסמוכו והם נכנעים בדעתם ומשגיחים על עצמם בעיגאל פקחא חמיר בלי הפסק * אבל הלדיקים הקדושים שנתקדשו מאבותיהם אף שהם מלאים חורה ומלוות מחמת זכות אבותם מסייעתם לפעמים יכולים לבא ע"י זה פני' וגדלות מזה ויפלו מהר ממדרגתם חסו אמור אל הכהנים בני אהרן פי' רמו לאותן לדיקים אשר הם בני לדיקי' והם נקראים כהני' בני אהרן חזירי אותם מאד שלא יעלה על מהשגתם כלל יהום אבותיהם רק ימרו ויפרשו לעצמם פרישות מחדש ויבחרו להם הדרך הטובה * וזהו דבר אל אהרן ואל בניו וימרו מקדשי בני ר"ל שגם הם יהיו חזירים ופרושים מעצמם וישגיחו ג"כ על עצמם מאוד ולא ישגיחו על זכות אבותם כדי שלא יבא להם חלילה אחס התשחות מחמת יחוסיהם ותועבת ד' כל גבה לב *

והכהן הגדול מאחזי אשר יזקק על ראשו שמן המשחה : פי' שפי' הולכים כל השפעות והרחמים שהם נקראים שמן המשחה לשון גדולה * ומלא את ידו ללבוש את הבגדים פי' שיש כח ביד לדיק כזה להלביש את הבגדים כי בגד הוא מלשון בגידה פי' היכולת בידו לכפר על פון קדור עושה מהם לבושי קודשא שדרך הלדיק להוכיח עצמו תמיד בכל עת ואומר בפני ב"א תמיד שהוא מקולקל במעשיו והוא פורט לפניהם חטאים שפועים אותם שאר בני אדם ותולה הלדיק הזה בעצמו אותם חטאים כאלו עשאים הוא ופי"ו הוא מכניס בלבם יראה גדולי' והם שבים מפונותיהם וגדולה תשובה שזדונות נעשים כזכיות נמלא אותם הבגידות עצמם הלדיק בחכמתו עושה מהם זכיות ולבושי הקודש כמלות עצמם ואמר הכתוב הלדיק כזה את ראשו לא יפרע פי' לא יגלה החכמות שברשו רק לריך להסתיר אותם מאד בשעת דיבורו עם ב"א * ובגדיו לא יפרוס ר"ל ומדרגה הזאת שמחזיק עצמו תמיד לשפל ונכזה וכבוד חלילה לא יפרוס רק יחזיק במדה זאת לעולם *

וזהו ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדישים לי חסו חמור אל הכהנים ואמרת אליהם פי' אמור ואמרת רמו לב"ב מדרגות שלריך אתה לחזור אליהם ולכפול להם הדבר כדי שלא יחשבו שזכות אבותם מסייעתם ויפלו חלילי' ע"י זה לגאות ולא יפעלו כלום * חסו ואמרת אליהם פי' לא ישגיחו על זכות אבותיהם כ"א על עצמי' חסו אמירי' שתאמר להם חיבת אליהם פי' שייטפו על עצמם כאלו אין להם זכות אבות כלל חסו לנפש לא יטמא בעמיו כי ע"י עמיו הם היחוס אבותם הם יכולין לטמא הנפש לכך הכפל להם הדבר הזה מאד ויהי' להם הרגל דבר ויבחרו הדרך הישרה ואז טוב להם *

ואיש כי יאכל קודש בשגגה כו' דהכה יפקד חזינו פי"ה אמר אם יהי' אלקים עמדי כו' ונתן לי לחם לאכול וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך ולכאורה קשה על המובחר שבאביו ידבר בתנאי לו ית' כאשר יטיב לו אז יעשר לו : אך הענין הוא דדרך הלדיקים האמיתית' שהם כל ימיהם בתשובה ובכל דבר שפועים מולאין בו חיסרון שלא עשה הדבר כתיקונו וע"י שמהרהרי' בתשובה תמיד הם מעלים אותן הניזונות שנספלו למטה מחמת חטא שאר ב"א כ"ו הם מתקיים בזה הרהורי' תשובתם * ואיתא בגמ' המבזבז אל יבזבז יותר מחומש מנאן מיעקב כו' וי"ל הפי' עדין המבזבז הוא ב' תיבות המבזבז בו שהעוונות נקראי' בו שהם בזויים וכעורים מאד והוא מבזבז אותם פי' שהוא מתחרט תמיד על מעשיו שמואל בזה חסרון ועון יחשב לו ומסריר בתשובה * אל יבזבז

או יאמר כו' ואמרת אליהם פירש"י ז"ל אמור ואמרת להזכיר גדולים על הקטנים יש לומר כוונת רש"י ז"ל להזכיר גדולים דהיינו לדיקים גדולים על הקטנים ר"ל על עבירות קטנים שאדם דש בעקבו *

או יאמר אמור ואמרת דהכלל דדרך הלדיק כשרו' להוכיח אדם אחד אז לריך להיות האמירה כזה לכלל בני אדם ואז ממילא יוחל הדיבור לאיש כזה חסו ב"א להורות הפסוק אמור ר"ל שיהא האמירה לכלל ואמרת אליהם שיהא הדיבור יוחל לאי' חסו פי' רש"י ז"ל להזכיר גדולים על הקטנים ר"ל שיהא האזכירי' לכלל אף לגדולים כשרו' להזכיר על הקטנים וק"ל *

בע"א נרא' לפרש דברירש"י ז"ל להזכיר גדולים על הקטנים להיות כל האדם בשעה שעוסק בחורי' או בתפילי' או בזהם דבר קדושי' אז הוא בגדלות המוחץ וכך הדרך הלדיקים

המשפיע בהם ככה הא"ס ב"ה *

אכן אחר אשר תקראו אתם מקראי קדש פי ע"י שאתם תקראו אותיות התורה בקדושה ובעתה אתם מעלים את העולמות אל המדרגה גדולים שנשפעים ע"י הא"ס ב"ה כצנודו כי האותיות התורה שהאדם מדבר ומקרב עצמו להבורא ב"ה אז עושה יחוד בכל העולמות ולזה נלוטונו לקרות בתורה בשבתות ובמועדים לייחד העולמות ולהעלותם * ומלמד אותנו הכתוב איך שנבא למדרגה זו להעלות העולמות ששת ימים תעשה מלאכה פי' כשתעסוק בחיה מלאכה אל תכניס כל מחשבתך במלאכה רק שתעסוק בה דרך עראי והמלאכה תעשה מאל"י כן תתנהגו כל ששת ימי המעשה וציום השביעי שבת שבתן שתקדש עצמך כ"כ שעי' השבת שאתה שומר למטה תתקן את השבת העליון שיהא שבתן שבת שלם * שבת היא לר' בכל מושבותיכם פי' בכל מקום שאתם יושבים יהא ניכר ונראה הקדושה והאור של השבת הן בבית והן בחוץ בכל מקום יאיר ויאיר האור של השבת קודש ככה קדושתכם בגדולה *

או יאמר דבר אל ב"י ואמרת אליהם מועדי ד' כ"י חלה הם מועדי י"ל על כפל

השון * דהנה הש"ת ב"ה נתן לנו המועדות שהם זמן שמחה ותענוג לנו והש"ת ב"ה פיקר תענוגו ושמתו הוא כאשר אנו מתנהגים בהם בקדושה במחשבות טהורות חשו אלה מועדי ד' שנתן לנו הש"ת למועד ולשמחה * אשר תקראו אותם מקראי קדש פי' כאשר תקראו אותם בקדושה וטרה אז אלה מועדי פי' היא שמחתי ותענוגי * ואמר הכתוב הרא"י לזה שהעיקר הוא המחשבה הקדושה שהרי ששת ימים תעשה מלאכה פי' המלאכה נעשית מאל"י ולא פועל ידך עשתה המלאכה כ"א פי' הבורא ב"ה ואעפ"י שהמלאכה אפי' בחול נעשית פי' הבורא ב"ה אעפ"י כיחשב לכם השביתתם אתם שובתים נשבת ממלאכה למנוח כאלו אתם שובתים ממלאכה ממש מחמת מנוח שבת חשו ולא תעשו מלאכה שהכתוב תולה המלאכה בהם *

אלה מועדי ד' כ"י : דהנה יש להבין מה שהלריק מתפלל ונענה בתפילתו לאל נרא' כהשתנות וחלילה להיחיד האמיתי השתנות * אך הענין הוא כך דהלריק המתפלל על אזה אדם נשבע שהוא מתפלל הוא מתפלל בכל רמי"ח אבריו ושם הגידיו בלי שום מחשבה זרה והוא מקשר אותו אדם שמתפלל בעדו כרמי"ח אבריו שלו והוא מקדשו לזה הוא נענה כי משיבא ימי יחסר לאדם צוודאי מחמת עונש על חטא שעשה בא' מאבריו גופו ובעת שהלריק מעטפו ומכסהו עמו אז נעשה אבריו אותו אדם עם אבריו הלריק אחד וממילא נתתקן האדם וכיון שנתקן החטא חלק עבר העונש ממנו *

חטא

יצונו יותר מחומש פי' שיעקר עסקו יהי בקדושה העליונה ארבע ידות לר' לתורה ולמנוחה וחלק חמישית יתנהג בדרך הכלל וזהו שאמר יעקב אבינו ע"ה אם יהי כ"י ונתן לי לחם לאכול פי' שיתן לי מדרגה זה להעלות נילולות הקדושה תמיד ע"י הרהורי תשובה שאזכה להסתכל תמיד על מעשי שאני מקרב בעבודת הבורא והי' ראוי' שהלחם יאכל אותי ונגד ללבוש מלשון בנידי' דהיינו לעשות מהבגידות לבוש עליון חילוקי דרבנן ע"י הרהורי תשובה ושנתי בשלוי' אל בית אבי פי' שאתנהג כ"כ בקדוש עד שאפעול להעלו הכל אל אבי שבשמים וכל אשר נתן לי עשר אעשרו לך פי' שאמר כל זאת אחזיק העיקר בקדושה עליונה רק חלק חמישית אחזיק בדרך זה ככ"ל * והוא רגלי חסידיו ישמור פי' הנילוות הקדושה שנפלו למטה לרגלים והחסידים מעלים אותם ע"י הרהורי תשובה וע"ז שומר הש"ת ומנפה אליהם תמיד * והוא וא"ש כי יאכל קודש פי' שילך בקדושה תמיד בשגגה פי' כ"ל שמואל תמיד חסרונות בעלמו לומר ששגג בהם ולא עשאו כראוי ויוסף חמישיתו עליו רמו לכל יצונו יותר מחומש ונתן לכהן את הקודש הוא הקב"ה הנקרא כהן שיעלה הכל אליו י"ת והבן *

שור או כשז או עז כ"י דהנה האדם לריך להיות עובד הבורא ב"ה באלו המדרגות האחד שלריך שילך תמיד בדביקות גם לריך שיכסף תמיד לעבודתו * גם לריך להתגבר בעבודה לבטל כל הדיינים * ואם לא עשה א' מכל אלו אז לריך להתגלגל על זה * והוא שור פי' מדרגת שור דהיינו לשון הכטה כמ"ש בנות לעדה עלי שור דהיינו לחשוב תמיד בעיני שכלו רוממות אל הדבקותו י"ת * או כשז לכסף תמיד לעבודתו י"ת כי השין מתחלפת בסמך ובית כפא * או עז פי' שיתגבר עצמו לבטל הדיינים * כי יולד ר"ל שבא בגלגל עבור אחת מהנה לתקנם ולא בשביל עבירה חלילה שבעת ימים רמו למנין שנותיו של אדם שבעים שנה * יהיה תחת אמו פי' אמו היא השכינה כנסת ישראל והיא מתפללת תמיד על ישראל ויהי לדיק תחת אמו כנסת ישראל ג"כ להתפלל על ישראל ולהתעורר רחמים עליהם אמן *

דבר אל ב"י כ"י חלה הם מועדי דהנה הש"ת ב"ה הוא למעלה מן הזמן שבו י"ת אין לתת בו זמן כלל כידוע * וכבר כתבתי בהעולמות נקראים מועדים לשון זמן ומועד לפי שאלל העולמות שייך לשון זמן שהם תחת הזמן * והנה ידוע דהנהגות העולמות הוא ע"י שם הוי"ה ב"ה הנותן חיות ושפע להעולמות * והוא דבר אל ב"י מועדי ד' פי' העולמות הנקראים מועד הם מתנהגים ע"י שם הוי"ה ב"ה

אלימלך

אמור

נועם

את האמירה זאת למעלה לעולם העליון * ועשיתם ביום הניסבם את העומר כבש תמים בן שנתו לעולה פי' כשיהי' מחשבה והדיבור יחד בקדושה עובים או יעשה כבש ודגנא להעלות אותו הדיבור לעולה לך * וזהו והעומר עשירית האיסה היא דאיתא גבי חיוב שאמר לו הקב"ה איפה הית ביסדי ארץ ופי' בספרים ששאל אותו השי"ת מאיזה איפה אתה מאדם הראשון כי כל הנשמות הם היו תלוים בלדם הראשון ואמר לו אמור לי השורש שלך היכן הוא * וזהו והעומר עשירית האיס' דעשר רמו לקדוש' והיינו ע"י אמירו' קדושות וטהורות מקדש את האיסה היינו השורש שהוא בא משם *

ובחזור לביאור הכתוב ומנחתו ר"ל תפלו: מנחה היא עיקרה לבטל דינים המתחילים לזאת אז משרשם ומנתיקים ע"י תפלת הנדיקים וכדאיתא שאליו לא נענה אלא בתפלת המנח' * וזהו ומנחתו שני עשורים ר"ל ב' מדרגות קדושות * סולת בלולה בשמן רמו להשפעות שמשפיע לזה העולם * אשה לך' הוא השפעות שמשפיע הדיק לעולמות העליונים *

וספרתם לכם ממחרת השבת מלשון ספיר המאיר דהיינו שתאיר קדושתכם ותשפיעו אור ושפע למעלי' בעולמות עליונים וזהו ממחרת השבת כג"ל * מיום הביאכם את עומר התנופה כג"ל שתעלו הדיבור * שבע שבתות תמימות תהינה פי' שתתקן כל שבעים שנה אשר אתה חי * ממושבותיכם תביאו לחם תנופה ר"ל אף אם יהי' עת שלא תהיו כ"כ במדרג' עליונה כ"א למט' במושבותיכם גם אז תביאו לחם יהי' יכולת בידכם להמשיך השפעות * תנופה ע"י' תנשאו למעלי' למדרגתכ' שמים פי' ע"י שתי מדרגות אהבה וירא' * שני עשורים היינו שכל אחד יהי' כולל משניהם ששם הירא' תהי' האהבה ועם אהבה תהי' היראה * סולת תהיי' ר"ל שכל מעשיכם יהי' נקי כסולת בקדושה וטהרה * חמץ תאפנה פי' בכל זאת לא תחזיק עצמך לבלום רק שתמלא בעצמך תמיד חסרונות תערוכות חמץ ותהי' תמיד בתשוב' * ביכורים להי' דכ"ף בק"ף מתחלף באותיות גיכ"ף זה הוא הדרך שדרך האדם לבקר בתחילה ולדרוש היטיב שיהיו לך לשמו הגדול אמן כ"ר *

או יאמר אלה מועדי ה' כו' בחדש הראשון בארבעה עשר לחודש * ר"ל דהכתוב מלמד אותנו איך נעבוד השי"ת בהדרגה דהיינו בהיות האדם קודם חיי שנותיו וזהו רמו ארבעה עשר לחודש קודם חיי חודש בין הערבים שאז אין האדם יכול לקבל אור הקדוש' ולתקן את מעשיו לגמרי ועדיין הוא בין הערבים בין אללי ערב שעדיין התגברות היר' על האדם * פסח להי' פי' שדרך לתקן או בפיו פה סח שהפה ישיח וידבר תמיד כחורתו הקדושה להי' לשמו ולעסוק בעיני

חבו כל עצמותי תאמרנס כו' תליל כו' דהנה כאשר יחטא האדם אותו חטא מביא אותו לירי מחשבות זרות ונטמאות מחשבתו חלילה וחוה פי' לנפש לא יעמא בעמיו פי' שלא יעמא את המחשבה היא הנפש בעמיו הם האברים וחוה כל עצמותי כו' כשאי מתפלל במחשבה זכה וללולה וכל אברים הם מסכימים עמי בעבורי וע"י' מיל עני מחזק ממנו הוא האדם הדרך לחיזה דבר והוא עני בדבר או ניול כי אי מתפלל עבדו ומקשרו עמי וכדלעיל * וזהו אלה מועדי ה' כו' דהקב"ה הוא למעלי' מן הזמן ואין בו שום השתנות ואמר הכתוב אלה מועדי ה' שלפעמים יכול אתה למנוח אלל הבורא ג"כ זמן והשתנות דהיינו אם אתמול הי' חיזה גזירה כג"ל והיום נשתנה לטובה * ומפרש הכתוב מהיכן בא זה באמת אל הבורא האמיתי ומפרש אשר תקראו אותם ואיתא בגמ' א"ת אותם אלא אחס ר"ל ע"י תפלת הנדיקים המתפללים בכל אבריהם אחס דייקא פי' בכל גופכם שלם בני עירוב מחשבי' זרה חלילה * חוה כמועדס דהעולמות נקראים מועד שהם תחת הזמן והנדיק' המתפללים בכוונה הם המקיימין העולמות ומשפיעין טובה וחיות לכל העולמות ולזה הם הגורמים להפך מזה"ד לרחמים גמורים כי המה המושלים בכל כחה חיותם אשר משפיעים לכל * חוה אם בחוקתי תלכו כו' פי' דהעולמות הם נקר' חוקים מלשון חוק חמץ נתן להם והיינו כשתתאמנו לילך במחשבותיכם הטוריים בעולמות העליוני' ונתתי גשמיכם הם גשמיזות הדברים והמחשבות העולים מהגוף חדקך ג"כ ויעלו למעלה בעיתים העליונים *

וזהו כי תביאו אל הארץ דמחשבות טהורות באים מלד הכשמה ומחשבות אחרות הם מהגוף ואמר כתוב כאשר תזכו להמשיך הכשמה כ"כ בקדושה גדולה שעי' יתקדש ג"כ הגוף במחשבות קדושות ותבוא אל הארץ פי' שתבוא לזה שחעינו ותשניחו אל הארציות ג"כ להכניסו בקדושה * אז וקלרתם את קלירי פי' שמדרגה הזאת תשכיל אחכם להבין המיעוט והקליר בעבודתו י"ת * ועד היכן לריך לתקן מעשיו והבאתם את עומר הוא כמו אומר' באלף כי מתחלף זה בזה באותיות אח"כ פי' שלריכס אתם לתקן את הדברים בטלים שדברתם ותראו להעלות אותם בקדושה שיפלו לרצון לפיו י"ת נקרא כסן חוה אל הכסן * חוה ראשית קלירכם כי הדברים בטלים הם המביאים את האדם לכל הקלירי והם התחלה לכולם * והניף את העומר לפני ד' ר"ל שתעלה ותניף את האומר לפני ד' לרצונכם * ר"ל למחשבותיכם * דהיינו שיהא האמירה והמחשבה יחד בקדושה ממחרת השבת יפסו הכסן ר"ל והקנים ברחמינו יניף

הח אלימלך אמור נועם

השי"ת ליתן עליהם התורה ואמר להם השי"ת כולכם בעלי זמון אחס אלל הר סיני מלי גבן או דק כר ומה מעלתו לפי שנמוך מכולם ללמד שאין התורה מתקיימת אלא בזמני שמנמיך עלמו ומשה רבינו ע"ה ה" עניו מאד מכל האדם לזה ה" יכול לקבל התורה מהשי"ת ז"ה בעלמו* וכשרה אח"כ ללמד ליהושע ויהושע לא ה" בכחו כ"כ כמו משה רבינו ליקח בכח עלמותו התורה ממשה לזה ה" לריך משה למסרה לו בכח מסירת נפשו הגדולה ומסרה לו ברוב קדשתו הגדולה בזמני עליו * ויהושע כשלמה לוקנים לא ה" יכול לעשות זמני גדול כמו משה רבינו למסור להם כל התורה כמו משה למדו לכך לא נאמר ומסרוה אלא לימד להם התורה כפי כחם לקבל דור אחר דור חשו כחם ולא נאמר בהם לשון מסירה והדר אלל נביאי לכסי' נאמר לשון מסירה שכך הוא הדרך הטבע שדבר היואל בעצמו לסוף הדבר הוא נתעלה ועולה למעלה כמו הגלגל הדבר שהוא למטה אותה הדבר בעלמו חתר ומתעלה לזה אלל הנביאי כבר ה" להם כח זה למסרם לאנשי כסי' בכח זמני נמלא זמניאל אלל משה מהשי"ת ז"ה אין שיך זמניאל לשון מסירה כלל כיא קבלה אשר קבלה מפי הגבורה מחמת שה" עמותו גדול וזהו משה קבל תורה מסיני בכח שלמד עלמו מהר סיני שנתן השי"ת התורה עליו מחמת שהוא נמוך מכל ההרים* וזהו וידבר ד' אל משה בהר סיני לאמר סי' החוק עמך נבדחת הר סיני ועי"ז תוכל לומר לישראל

השי"ת ליתן עליהם התורה ומסרשי השי"ת * ובחמשה עשר יום לחודש דהיינו אחר חמי שנות האדם * חג המנוחות לה' פי שיחגבר בקדושי ויה" עסקן במנוחות ה' באלה רבה ואש נופרת לה' בהתלהבות גדול * שבעת ימים מנוחות תאכלו פי עי"ז יתקן כל שבעים שנה של אדם המרומים ז"י ימים * ואמר הכתוב ביום הראשון מקרא קודש יהיה לכם פי בהתחלת קדושתך לכוונם לעבודת הכורא ית* מקרא קודש יהי לכם תחלתן מאד שיהי כל קריאתך הן תורה או תפלה רק בקדושי ולא לפני ח"ו* כל מלאכת עבוד' לא תעשו דהתפלי' נקרא עבודה אזה עבוד' שכלל זו תפלה ולפעמים נמלאים ז"ה אשר יקריבו לעבוד' כאשר יראו עיניו מעשה הדיקים ותנועתם לשמו ית' הוטב ציניו מאד התנועה ההיא לעשות גם הוא כמוהם להתנועע כך כנוע עני היער בלא עפעס וריה שסובר שהתנוע' מחמת עלמי' היא יפה והיא מלאכי צפי' וכאלה חינו כך כי התנוע' בזה מרוב עבוד' הזכה ולמות הנפש וחשקה הגדול לעבוד' אז ממילא נהנה מכחה התנוע' הנאה והיפה* וזהו כל מלאכת עבודה לא תעשו דהיינו התנועות והמלאכות שבעבוד' לא תעשו בכוח לדימות עלמו לזדיק לפשות כמעשהו זר מעשהו בהיות שלא לשמה חלילי' אך ורק תעשו לשמו הגדול * והקרבתם אשה לדי' דהנה אמרו חז"ל יר ותינוק ואשה כו' י"ל שכל זה חד הוא ר"ל יר נקרא בעלמו אשה שמתעלל את האדם בעבודתו ית' כאשר עללה ותינוק עושה מעש' תענועים כתינוק ולריך האדם לקרבו להבורא ז"ה לעבוד את הבורא בשני יאריס* וזהו והקרבתם אשה ר"ל דהיינו נקבות הוא לך היצר תקריבו אותו לדי' שבעת ימים הם כל ימי שנותיו של אדם* ביום השביעי מקרא קודש ר"ל אחר שיגיע לימי הזקנה לריך ג"כ להחגבר בקדושי שיהא מקרא קודש כבודק זרע זרעך ולערב אל תנח דרך*

פרשת בהר

התורה הקדושה בגדול קדושתך וק"ל * וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' ולויתתי את ברכתי לכם כו' * בשם אחי החסיד המפורס' יש לדקדק היות שהתור' יאחזה בכלא מדרכה שדרך הקרי' לכתוב אזה יתור לשון בפסוק אפי' את ח' ועי"ז מתורן כמה קושיות אבל הקשי' לא נכתב בעלמה בתורה* וכאן נכתב הקושי' בתורה ועוד היה שלא לומר כיא ולויתתי את ברכתי וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל* ונרא' שהשי"ת ז"ה כשברא את העולם השפיע מטובו ליטורות מושכי' שפע ללרכי ז"ה ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בעמון צבורא ז"ה המשגיח אמיתי און ומפרכס בריות בלי הפסק כלל אז עושה האדם הבורא במחשבתו הריא אשר לא מטוהר פנס חלילי' בעולמות עליונים ומתירין כח פמליא של מעלה ר"ל ואז נפסק השפע חלילה ולריך השי"ת ז"ה ללוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הכריאה* זה הוא וכי תאמרו כו' שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהי שלם בכעמונו על אלהיו ולא יאמר כלל מה יאכל כי כאשר חלילה יפול מן הכעמון לחשוב מה יאכל הוא עושה פנס חלילה בהשפס

וידבר כו': בהר סיני לאמר* נרא' לפרש פי' שאמרו בפרקי אבות משה קבל תורה מסיני ומסרה כו' ויהושע לוקנים כו' ונביאים מסרוה לאנשי כה"ג יש לדקדק שמתחילי' כתיב ומסרי' ליהושע ומיושע לוקני' לא נאמר ומסרו' וגם לוקנים לנביאי' ל"י ומסרוה כו' והדר נאמר ומסרוה לאנשי כה"ג ומסתמא לאחז כוונה כתבו חכמי המשנה כך ציניו לשון ומה גם שאכל משה לא נאמר כלל לשון מסירה אלא משה קבל כו' * ונרא' לתרץ ע"פ הגמי' להם תרדון הרים גבתיים שנתקצו ההרים לפני

נועם בדר אלימלך

פי' שאם לא ישוב חלילה לעולם * וקם סבית אשר לא חומה לקונה אותו פי' כל זכויות שיש לאיש ההוא אז נוטל אותם הנדיק הגדול פי'ד שאמרו זכה נוטל חלקו וחלק חברו צ"ע *

ובתי החללים אשר אין להם חומה כו' ג"ל ע"פ : דאיתא במשנה אל תהי צו לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר ו"ל הפי' כך דידוע שזריך האדם לתקן השלש העולמות דהיינו עולם הפע"י שנקרא נפש ושם הוא התיקון במעש' דהיינו להפעלות ניק ששפלו והוא שכל מה שיעסוק יחי' כוונתו לכבודא צ"ה ופי"ז הוא מוילא גילולות הקדושי' והשני הוא עולם היציר' מלשון ויגר אותו בחרטו והיינו שזריך האדם לקדש דיבורו היוצא מפיו לייחדו ולקשרו בעולם הכ"ל* ועולם השלישי הוא עולם הבריאת' שזכו הדביקות שפי' הנדיק הוא מושך השפעות לעולם * חזו אל תהי צו לכל אדם היינו מדריג' הראשונ' שהתנא מזהיר לאדם שלא יהא צווי ומשוקן בדבר השיך לכל אדם והוא מדריג' הראשונ' לתקן העולם הפע"י * ואל תהי מפליג לכל דבר למדריגה הב' שלא יפליג לחלק את דיבורו מעולם העליון ומפליג הוא ל' פלגא פי' חילוק לחלצין* חזו ובתי החללים אשר אין להם חומה כו' פי' אותם צ"ה הפשוטים אשר אין להם אלא חצר שלפני הבית אבל בתי גווחי לית להם לכוי' ולקשר דיבורם בעולמות עליונים חזו הוא להם מחמת שלא עסקו בתור' הקדושי' * חזו אשר אין להם חומה סביב שהתור' נקרא חומה כדלעיל* על שדה הארץ יחשב פי' יראו עכ"פ שיהיו על מדריג' הראשונ' והיינו להשגיח על ניק ששפלו לארץ להפעלות אל השדי' העליון חזו יחשב פי' שיחשבו תמיד צוה* וכשינתהנו כך גאולה תהי' לו ר"ל שפועל צוה גאולה לנפשו וגם ציובל ילא שעושה פעול' שצח בעולם היובל כידוע *

וערי הלויים בתי ערי אהחתם זה רמז למדריג' הג' דהיינו הנדיקים השלימים הדביקים תמיד בלי הפסק בקדושתו ודביקותו ולויים פירושו מלי' הפעם ילוח אישי כו' * ובתי ערי אהחתם ר"ל שהבית שלהם הוא בשורש העליון במקום אהחת' גאולת עולם תהי' ללויים פי' שהם גורמים גאול' והשפע' לעולם חזו יהודה אחת יודוך אחיך פי' כשאתה במדריג' הראשונה המכונה יהודה * יודוך אחיך זה הוא דבר הניכר לכל אדם ויודוך אחיך * יך בעורף אויבך וזו מדריגה הב' לכוף את הדיינים להמתיקם לרחמים * חזו ג"כ יכול להיות שרמזה לנו המשנה דברים הסג"ל באמרה שלש ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן והגליל ושלש שלש בכל חי' ואי' * רידוע דהעולמות השלש' שדברנו למעיל' כל אחד מהם כלול ג"כ משלש חזו פי' שלש ארצות לביעור דהיינו לצפר ולכרר הקדושי'

מחוך

ואסרנו כלפי שמי' לנזות מחדש * וכי תאמרו פי' כאשר תאמרו כך ואז תסריחו אותי ולויתי כו' אלא לא תתכבדו כך ותכבדו צ"ה ככל לכבדכם ואז תלך השפט בלי הספק כלל תמיד לא יחסר כל צ"ה *

כי ימוך אחיך ומכר מאחחתו * כי פי' ומכר לשון נתעבר מאחחתו הוא העולם העליון שמתנו נחלצו והוא אחחתו באמת : למשל כאשר אהחנו רואין בחוש שהאדם מתחילת גידולו הוא מקושר מאד בצביו' בעבודות האהבה וכל אשר יגדל ויתחזק שכלו בגשמיות העולם אז נפרד מעט מעט מאביו עד אשר יפרד כולו ויאל מאביו ודמה כאחר * וגם הסגמה היא כך שמתחילת בואה לזה העולם עדיין יש לה התקשרות בעול' העליון כי ממנה נחלצה ותצא בעבוד' הכורא' ואחי"כ כשהאדם נתהוה בגשמיות הפועל' וישים עינא ולבא שהם תרי סרסורי דהטאה באהותיו אז נפרדה מהשבתו מעבודת הכורא' וסובר בעלמו ללא נכרא' כ"ה להבלי' הזמן ותאוותיו הגשמיים ונתמכר ונתרושע מהש"י צ"ה וימוכו בעונם : חזו ומכר מאחחתו ומה תקנת' וצח גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אחיו והוא הנדיק הקרוב אליו צ"ע בהתקשרות נשמתו משורש אחד וגאל את ממכר אחיו שסייעהו ויעזרהו לפרוש עלמו מהעולם השפל הזה ולדבק עלמו בעולמות עליונים * חזו פי' הספוק עוב שכן קרוב מאח רחוק שכן קרוב הוא קרבת הנשמות הפ"י שהם צוה העולם כרחוקים זה מזה אבל הם קרובים בעולם העליון זה הוא יותר עוב מאח רחוק ממי שהוא אח בעוה"ז והוא רחוק ממנו בעולם העליון שזה איתו יכול להועילו כלום כ"ה הנדיק אשר הוא אתו עמו בשורש אחד זה הוא גאלו באמת: חזו וגאל את ממכר אחיו וכדלעיל*

וכי ימכור כו' עיר חומה כו' * ג"ל ע"פ דאיתא צוהר הקדוש דהתורה נקראת חומה חזו והמים להם חומה מימינם פי' זכו התורה הנקראת חומה וגם מים והיא חומה לישראל פי'ד הכתוב אורך ימים בימינה ובשמאלה כו' * חזו וכי ימכור בית מושב עיר חומה פי' אם יתמכר אדם את מעשיו חלילה מאביו שצמטים לעבור על מצוותיו ותורתיו הקדושי' הנקרא חומה ככ"ל * ואחר הכתוב והיתה גאולתו עד תום שנת ממכרו ר"ל הפע"כ אל יתייאש מלאחור בתשובה ויכול עדיין לגאול נפשו בתשובה ומע"ט אפילו אם עבר וטעה והרבה לעשות הרע צעירי ד' כל ימי חייו הפע"כ שערי תשובה לא ננעלו כמ"ש תשב אנוש עד דכח עד דכווכו של נפש חזו עד תום שנת ממכרו* ואם לא יגאל עד מלואות לו כו'

סו ברה נועם אלימלך

אך עושי עכשו עד שלא שאלו לדיקים אלא שלא הולכו לידע גם היום למה ישאלו ומה איכפת להם אלא נרא' שהגמ' פ"י הוא כך שעתידים הדיקים שיהיו במדרגתם כ"כ גדולי שהקב"ה יעשה כל מה שילוו בכל ישונה וע"י מי הש"י עושה פ"י מלאכיו שהם שלוחיו לכל דבר המלך והלכך יהיו שואלין לדיקים לאמר אחת יודע כל מה שיפעל הש"י וכל מה שילוו אותנו לעשות כי אחת הגזר וכן אמרו לנו מה פעל אל איזה פעולה שנעש' ונלך בשליחותינו ורצין ככל דברך הטוב כן נעשה* ונחזור לעניינינו שהש"י הוא כחא לדיק כזה שפוסק תמיד בדביקות ויחוד': ופי' וכי ימוך אחיך שהוא הש"י הנק' אח כאשר ימוך מכה עוונת ישראל * ומכר מאחותו היא אחיך נחלתו ובית קדשו ודביר מקדשו ולזה לא כא' אחותו אלא מאחותו לפי ששכינה לא זזה מכותל מערבי עדיין ואשפ"כ חוסף עלינו אור קדושתו וזה גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אחיו והוא הדיק הכ"ל יגאל כביכול אותו מהגלות החיל המר והנמכר הזה בכח קדושתו ופרישותו הגדול* ואיש כי לא יהי' לו גואל פ"י כשלא יהי' לדיק כזה שיהי' הש"י יכול להביא הגאול' בצדקתו ותושע לו זרועו ותמתו סמכתהו להקסם מאויביו ולשלם גמול לשונאיו ולזה נק' איש לשון איש מלחמה שיצטרך להתגבר בגבורותיו והשיג' ידו וגאל כלומר שישיג בידו עצמו ויגאלנו למטן שמו ומאל כרי גאולתו ומאיכין ימאל ומפרש הכתוב וחשב את שני ממכרו שיחשב השם הטוב ברחמיו את אריכות הגלות המר הזה והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו כי יש להשי"ת עודף גדול לשלם ממלכי האומות כמי' בגמ' תחת הכחשת אחי' כסף כו' תחת ר"ע וחבריו מה תהא עליהם נמאל שיש עודף להשי"ת בים עליהן ר"ע וחבריו ושב לאחותו במהר' בימינו אמן: ואם לא מאלה ידו די השיב לו ע"ד שאמרו בגמ' זכה אחישנה לא זכו בעתה חבו והי' ממכרו עד שנת היוכל וביובל יאל ושב לאחותו בין כך ובין כך: **ובי' ימוך אחיך** ומטה ידו עמך כו' כאן רמז להדיק השגי אשר אינו כ"כ בדביקות ויחודים כמו הראשון חו היא ומטה ידו עמך שאתה גרמת בזה שמטה ידו של הש"י כביכול ועמך כלומר ממך: לכך אינו אומר לך והחוקק בו שתחזיק בהש"י ב"ה ואל תעווב אותו: גר ותושב רמז להש"י ב"ה שהוא תושב בעולמות עליונים וגר בעולם השפל הזה וחי עמך שמתא' בצדקהך להסירך מה שפמליא של מעלה ע"ד שאמרו ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים:

אך תקח מאתו נשך ותרכיב פ"י כשחפשה אחת דבר טוב לא תרלם אלל הש"י ב"ה ליקח ממנו רווחים פסד

מתוך הקליפ' והס שלם מדרגות א' יהוד' רמז למדרג' הראשוני ההכרחי וזהו לכל אדם המכוני בשם יהודה לנהוג כך והוא תיקון העולם העש"י להעלות הכ"ק להיות כוונתו בכל דבר לכבוד הנורה ב"ה וזהו הוא מו"יא הכ"ק * וממדרגה ג' הוא עבר הירדן שהוא ממתיק דינים ירדן הוא לשון ירד דין להוריד הדינים ולבערם * ומדרגה ג' הוא הגליל הוא הדיק הגדול הממשך השפטי הכרמז בשם גליל ע"ש שאמר כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' והוא רמז להשפעות וק"ל *

כי ימוך אחיך כו' ג"ס לאמר בחורה כי ימוך אחיך כו' * ונראה שהוא רמז לזה שבכתבים האר"י אחת שהחילוק של שמיטי' משבת ששבת יש לה עלי' גדולה עד למעלה מאיליות אבל השמיטה אין לה עלי' כיא שלשה עולמות * והוא וזכתה הארץ רמז לארץ עליונה שהיא מלכות:

שבת לר' שיהא לה עלי' גדול' ולזה נלטה האדם לשמור השבת והשמיטי' שעל ידו יתעלו העולמות בעלייתם שהאדם מישראל הוא כולו שמותיו של הקב"ה שמקומם ואחיתם של ישראל הוא זה' אחרוני שבשם הקדוש: והוא אשר שם שמות בארץ ודרשו רז"ל א"ת **שמות** אלא **שמות** פשוטו שמות ממש שהוא כולו שמותיו של הקב"ה * חה הוא שאמרו בגמ' שלש ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן והגליל פ"י שלש עליות בעולמות עליונים* וארצות הוא רמז לארץ עליונה ופי' הוא כך ע"י שלשה מיני לדיקים יש להעולמו' עליו יהודה פ"י שיש לדיק אשר הולך תמיד בדביקות ויחודים בלי הפסק כלל זה נקרא בשם יהודה שהוא השם הו"ה ב"ה שריו בחורו והי' רמז למדת מלכות ועבר הירדן הוא ג"כ רמז על לדיק הנקרא כך ע"ש מעשיו שממתיק דינים ומעבירם בצדקתו חבו עבר הירדן כלומר שמעביר הירד דין כשיורד דין חלילה לעולם אז הוא מעביר אותו ומבעלו לכל ישלוט חלילה בעם הקודש' והגליל הוא ג"כ שם הדיק אשר עדיין לריך להתגלגל והוא מלשון בגלל הדבר הזה אשר דרשו חז"ל בגלגל החוזר בעולם * ואלו השלשה וכי ימוך הם רמחים לשלש' מדרגות אלל' פ"י הדיק הראשון אשר דברו בו הוא על ממדרגה גדול' שיכול להביא הגאול' בצדקתו ויחודו שהולך תמיד בדביקות ויחודים ולדיק כזה הש"י ב"ה הוא אללו כחא נאמן לקיים דברו אשר יאל מפיו והוא הגזר והקב"ה מקיים * ומדי דברי בזה נפרש פסוק בחורי' כעת יאמר ליעקב ולישראל לפני' ממחילת מאה"ש ויהיו לדיקים שיהיו מחילתן לפני' ממחילת מאה"ש ויהיו המלאכים שואלין אות' מה פעל אל: ולכאורי' תמוה אם המלאכים אינם יודעים גם הפעול' של הש"י וא"כ

נועם בחר אלימלך

מעשיך הטובים שיבא לך אחה פני או גאות חילי וזוה תחשב כאלו אתה נושך כביכול להבורח שיש לו לער גדול מזה ותועבת ה' כל גבה לז: אלא אדרבה יהיו כל כוונתך לשם שמים וזוה יקובל לרצון לפני בוראיו ועיי' תכס לגאולי במהרה בימינו חו' היא אני ה' אלקיכם כו' לתת לכם ארץ כנען להיות לכם לאלהים: **וכי** ימוך אחיך עמך ונמכר לך כאן רמו להלדיק השלישי שהורך לבא בגלגול וכשהארס הוא בגלגול אינו כ"כ במדריגה כמו נשמה חדשה* וחו' וכי ימוך אחיך זה הש"י ביה שהי' אחיך מקודם ועתה בגלגול נמכר לך לשון נחמכר שנעשה כור בעיניך* לא תעבוד בו עבדות עבד כי מלינו במדרש שכל מה שהעבד עושה לרבו עשה הש"י ביה לישראל במדבר עבד עורך שולחן והש"י ערך שולחן והאכילם לחם מן השמים העבד מוליך פנס כו' והקב"ה הולך פנס וד' הולך לפניו כו' להאיר להם וכן בכל דור ודור לכל לדיק ודיק הש"י ביה זיית לכל דבריו כמו העבד הזיית לרבו כביכול הלדיק גזר והקב"ה מקיים* וחו' דווקא בלדיק גמור אשר הולך תמיד בדביקות ויחודים לא ינוח אפילו יגע א' במחשבתו הקדושה והטוהרה אבל הלדיק הנתגלגל ואינו במדרגתו כ"כ כמו הראשון אשר דברנו בו* הוא מחזר שלא יעבוד בהשם ביה וב"ש עבדות עבד אלא לריך להתחק אליו מאד מאד בעת הלטרכותו והשם הטוב יגמור בעדו לטובה*

פרשת בחוקותי

בכל טוב להשפיע לעוה"ז עיי' התקשרות הלדיק ונמצא גם הגשמיות של עוה"ז מקושר בעולמות עליונים: וזהו חס בחוקותי תלכו פי' שמהי הולכים בעולמות העליוני' הנקראת חק ותהרירו במחשבותכם לקשרם תפעלו זאת ונחתי גשמיכם בעתם שגם הגשמיות העולם יהיו בהתקשרות פס העולמות העליונים הנקראים ג"כ עת כניל כמה פעמים* וחו' עדותיך נאמנו מאד כי יודע שהשמים וארץ נקראין עדות כמ"ש העידותי בכם כו' וכפרש"י בהלוינו שאם יזכו יתנו עדות שבהם כו' ע"ש וחו' עדותיך שאנחנו שמחים בעדותיך הם השמים וארץ שהם נאמנים מאד ליתן שכרם אבל אין שמחתינו עיקרית על שנותנים לנו שמחות גשמיות כ"א עיקר שמחתינו שגם הגשמיות שלנו יקושר בעולם העליון וזוה אנחנו שמחים מאד. וחו' לביתך נאזר קודש והבן*

או יאמר חס בחוקותי כו' ע"פ דחיאת מתחילי עלה במחשבה לבראו במדה"ד ראה

שאין העולם מתקיים שתפו למדה"ר והנה כבר הערנו זוה ארץ ח"ו יעלה על הדעת לומר כן על הבורא האמת מתחילה עלה במחשבו' כך ואח"כ ראה כו' חלילה וחלילה מהבורא המשתנות. ר"ל הפי' דחיאת גמ' כל דיין שדן דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במ"צ ובכר פרשתי שח"ל רמוז זוה על הלדיק השלם שנקרא דיין והוא דן דין אמת לאמיתו דהיינו אף חס ח"ו אין העולם כראוי יודע המחשבות הוא היודע האמת וגזר ח"ו אחה גיורה בודאי הנזירה הוא טובה גדולה* אך הלדיק לפי דעתו והבנתו שאין מבין הטובה הריא הוא מבטל הנזירי' הריא וחו' מלת לאמיתו דייקא והלדיק הוא שותף להקב"ה שהקב"ה גזר והלדיק מבטל* וחו' מתחילה עלה במחשבו' לבראות במדה"ד דהקב"ה הוא אלהא קשוט וקושטא ברא' עלמא שאם יחטא האדם יענש ח"ו וראה שאין העולם מתקיים ר"ל שהש"ת ביה ברא' עלמא להטיב לברואים ראה זה מתחילה שלא יתקיים זה ע"פ מדה"ד פי' העולם של מדה"ד לא יתקיים כי הלדיק יבטלם בכח תפלתו וכך היתה הכריז' מתחילי' שיהי' מדה"ד והלדיק יבטלו ונמצא אין שינוי וחו' שתפו למדה"ר פי' שברא הלדיקים שהם שותפין שהקב"ה גזר והלדיק מבטל. וחו' כל דיין דמפקין מיני' ממונא בדינא לאו דיינא הוא דממונא הוא רמו על השפעות שהלדיק ממשיך בקדושתו ואם ח"ו יש אחה מונע המפקיע ההשפעי' ממונא לאו דיינא כי הלדיק כאשר יגזור אומר כן יקום* והדבר אשר על ידו יוכל הלדיק לבטל הנזירי' ולהמשיך השפעי' הוא עיי' התורה הקדושה שהוא מחדש בן חידושים דכתיב ונחתי לך משלטים בן העומדים

יח"ש* וְהוּא אֲשֶׁר שׁוֹמְרֵי מִשְׁפַּט עוֹשֵׂה לְדָקָה כֻּלָּ עַת דִּהְיֶה הָעוֹלָמוֹת תְּשׁוּקָתָם וְחִשְׁקָם לְהַשְׁפִּיעַ תְּמִיד רַק הַחֶטָּא חֲלִילֵי מַעֲכָב שְׂהוּא מְעוֹרֵר הַדְּיִינִים וְכֹשֵׁשׁ לְדִיק הַשׁוֹמֵר אֶת הַמִּשְׁפָּט דְּהֵיִינוּ הַדְּיִינִים שְׁלֵא יִבְּאוּ הוּא עוֹשֵׂה לְדָקָה כֻּלָּ עַת פִּי כֻּלָּ הָעוֹלָמוֹת שִׁיבֹלִים לְמַלְאוֹת מַזְלָחוֹתם לְהַשְׁפִּיעַ כְּאֶשֶׁר בְּרָצוֹנָם וְתִשׁוּקָתָם* וְהוּא אֲשֶׁר מִי שֶׁבָּא לְכַאֵן וְלִמְדוֹ בִּידוּ פִּי שְׁלִימֹדוּ פּוֹעֵל לְדָקָה בְּעוֹלָמוֹת וְהַלְדֵק מְכוּנָה כֶּשֶׁם יְדוּ שְׁנוֹתָן בְּעוֹלָמוֹת* וְהוּא עַת לְעִשׂוֹת לֵה' הַסְּרוּ תּוֹרַתְךָ ר"ל כִּי לְעִשׂוֹת הָעוֹלָמוֹת הַנִּקְרָאִים עַת לְהַפְּסֵם לְרַחֲמִים* הַסְּרוּ תּוֹרַתְךָ ר"ל זֶה תַּפְּעִלוּ עִי שְׁחַסְרוּ כֹּל אֵי עַם תּוֹרַתוֹ הַדְּיִינִים שֶׁמִּמְחַשְׁבֵי שְׂהוּא מִמְחַשְׁבֵי בְּתוֹרֵי הַקְּדוּשָׁה וּמִחֲדָשׁ בֶּה סִידוּשֵׁי דְלוֹרֵייתָא זֶה נִקְרָא תּוֹרַתוֹ שֶׁל אָדָם* וְהוּא חֲכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב כִּי וְלִכְאוּרֵי הֵי לֹמֵר כַּסְּדֵר אֲבֵרְהֵם יִחַק כִּי וְעִיפֵם הַכִּיל יִבְּאוּ שְׁפִיר דִּהְיֶה כַּשְׁנֵאמְרוּ הַקְּלָלוֹת אֲמַר סִבְיָה חֲכַרְתִּי כִּי וְפִי כִי לְהַלְדִיק הוּא מַצְטַל הַדְּיִינִים וְהוּא עִי שֶׁמַּעֲלֵה מַמְטִי לְמַעַל וּמְבִיא הַדְּיִינִים לְשׁוֹרֶשׁם לְמַעַל וְשֵׁם אֵין שְׁטַן וְאֵין פִּנְעָה רַע וְנִהְסְכוּ לְרַחֲמִים* וְהוּא חֲכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב דְּהֵיִינוּ מִמַּטֵּה לְמַעַל* וְהוּא אִישׁ כִּי יִפְּלִיא לְנִדוּר כִּי דִידוּעַ דִּהִמְתַּקַּת הַדְּיִינִים הוּא עִי שֶׁמַּעַל אֲוֹתָם לְמַדַּת חֲכַמֵי עִי בִינָה וְשֵׁם נַעֲשִׂים אֵין ע"ש וְהַחֲכַמֵי מֵאֵין תַּמְלֵא וְהַחֲכַמֵי נִקְרִי פֵלֵא* וְהוּא אִישׁ כִּי יִפְּלִיא כִּי אִישׁ הוּא הַלְדִיק אֲשֶׁר יִבָּא אֶל הַחֲכַמֵי הַנִּקְרָא פֵלֵא עִי הַבִּינָה הַנִּקְרָא נִדְר כִּידוּעַ וְהֵיִינוּ שְׂרוּגָה לְצַטַּל הַדְּיִינִים וְלְהַתְּפַלֵּל עַל אַחֲרֵים* אֲמַר הַכְּתוּב בְּעֶרְכְךָ נִפְשׁוֹת לְדִי פִי שֶׁלְרִיךְ שְׂתַחֲבִי תַפְּלֹתוֹ לֵה' בְּטַעֲנַת שְׂהוּא מַעֲרִיךְ אֲוֹתָם הַאֲנָשִׁים הַלְרִיכִים לְתַפְּלֹתוֹ שֶׁאֲחַר שִׁיּוּשְׁעוֹ וַיִּנְלָלוּ מִכֹּל לָרָה אֲזִי יֵהִי נִפְשׁוֹתָם לְדִי דְהֵיִינוּ שִׁיעֲשׂוּ תַשׁוּבֵי שְׁלִימֵי*

הַלְהֵם דִּהִמְלַאךְ נִקְרָא עוֹמֵד וְהוּא מִמְחַמֵּת שְׂכַאשְׁרֵי יִמְסוֹר לֹו הַשִּׁי"ת אִיזָה שְׁלִיחוֹת לְעִשׂוֹת בְּלִתי אֲפַשְׁרֵי לֹו לְשִׁמּוֹת כֻּלָּ וְכֻלָּ אֲבָל הַלְדִיק הַשֵּׁלֶם בְּרִיב קְדוּשָׁתוֹ הוּא מֵהִלֵּךְ בֵּין הָעוֹמְדִים הֵם הַמְּלַאכִים וּבְקְדוּשָׁתוֹ הוּא מוֹשֵׁךְ וְכוּטֵל הַדְּבַר הַשְׁלִיחוֹת מֵהַמְּלַאךְ וּמַעֲלָה אֲוֹתוֹ הַדְּבַר לְמַעֲלָה לְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן אֲשֶׁר שֵׁם הַרְסָמִים גְּמוּרִים וְהַגְּזִירָה מִמֵּילָא בְּטַל* וְאִיתָא בְּזוּרָה דִּהִתּוֹרָה שְׂבַע"פ נִקְרָא חוֹקִים וְהַבִּינן הַדְּבַר לְמַה נִּקְרָאת תּוֹרָה שְׂבַע"פ הוּא מִמְחַמֵּת שֶׁהַלְדִיק מִקְדָּשׁ אֶת פִּי שְׁאִינוּ מוֹלִיא מִפִּיו שׁוֹם דְּבַר בְּטַל ח"ו וְהוּא לְשׁוֹן בְּטַל פִּה ר"ל שְׂהוּא בְּטַל וְאֲדוּן לְפִה שְׁאִינוּ מְדַבֵּר אֲלֵא דְבַרֵי קְדוּשָׁה וְחִידוּשֵׁי דְלוֹרֵייתָא בְּפִי הַקְּדוּשָׁה וְנִקְרָאת תּוֹרַתוֹ שְׁלֹמֵד תּוֹרָה שְׂבַע"פ פִּי שֶׁל בַּע"פ* וְהוּא אִם בְּחוֹקוֹתֵי תַלְכוּ ר"ל כִּי לְעִשׂוֹת מֵהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים עַם הַחוֹקוֹת הֵי הַחִידוּשֵׁי דְלוֹרֵייתָא וְכַפְרָשֵׁי שְׂבַחְתּוֹרָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר* וְאֵת מְלוֹתֵי תַשְׁמְרוּ פִּי מַה שְׁלִיחֵי וּבְרַחֲמֵי הָעוֹלָם בְּמַדְה"ד תַּשְׁמְרוּ אֲחֵם וְעִשִׂיתֶם אֲוֹתָם לְהַפְּסֵם לְרַחֲמִים* וְלֹו תִגְרַמוּ וְנִתִּי גַשְׁמִיכֶם בַּעֲתָם דְּהֵיִינוּ הָעוֹלָמוֹת דִּהִשִּׁי בִינָה וְכִי"ש אֵין שִׁיךְ בֹּו שׁוֹם זִמַּן שְׂהוּא לְמַעֲלָה מֵהַזִּמַּן אֲבָל הָעוֹלָמוֹת הֵם תַּחַת הַזִּמַּן וְהוּא וְנִתִּי גַשְׁמִיכֶם ר"ל הַגַּשְׁמִיּוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת שֶׁלְכֶם אֲחַן בְּהָעוֹלָמוֹת לְהַשְׁפִּיעַ לְכֶם* וְהַאֲרַךְ חַתָּן יִבְּוֹלֵה ר"ל מִן הַאֲרָגוֹת תַּחַת קְדוּשָׁה עַד הַיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן וַיִּבְּוֹלֵה מִלְשׁוֹן יוֹבֵל* וְמַה שְׁנֵאמַר בַּעֲתָם בְּלִי נִסְתַּר* יֵשׁ לֹמֵר דִּהְיֶה אֲנוּ אֲוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה הוּא נִגְלָה אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ הוּא נִסְתַּר מִמְחַמֵּת שְׂבַחְתַּחֲלַת הָאָדָם לְעַבּוֹד הַבְּזוּרָה נִרְאָה וְנִדְמָה לֹו שְׂהוּא כְּבַר קְרוּב לְדִי מֵאֵד אֲבָל בְּהַתְּמַדְתּוֹ בְּעַבּוֹדָתוֹ י"ת בְּתַמְדוֹת אֲזִי מְבִין וְרוֹאֵה שְׂהוּא רַחוּק מֵאֵד מֵהַבְּזוּרָה בִינָה וְעַדִּין לֹא תַחֲחִיל בְּעַבּוֹדָה כֻּלָּ* וְהוּא שְׂנֵאמַר בְּאֲבֵרְהֵם וִירָא אֶת הַמַּקּוֹם מִרְחוֹק וַיֹּאמֶר אֵל וַעֲרִיו שְׂבוּ לְכֶם פִּה* דִּמְתַּחֲלִילָה הֵי סוֹבֵר אֲבֵרְהֵם שֶׁהֵם כּוֹלֵם קְרוּבִים לְהַשִּׁי בִינָה כְּמוֹהוּ כְּמוֹהֶם אֲבָל אֲחִיכִי וִירָא אֶת הַמַּקּוֹם מִרְחוֹק ר"ל שֶׁהַשִּׁי"ת בִינָה הַנִּקְרָא מַקּוֹם הוּא רַחוּק מִמֵּנוּ וְהֵם לֹא הִבִּינוּ זֹאת וְאֲמַר לְהֵם שְׂבוּ לְכֶם פִּה שְׁאֵין לָנוּ שִׁיכוֹת וְהַתְּחַבְּרוֹת יֵשׁ* וְנִמְלֵא שְׁמֵי שְׂנֵרָא לֹו הַשִּׁי"ת רַחוּק מֵאֵד הוּא בְּאֵמַת שֶׁהַשִּׁי"ת קְרוּב לֹו וְלִהְיִיפֵךְ מִי שְׂנֵרָא לֹו שֶׁהַשִּׁי"ת קְרוּב לֹו בּוֹדֵאֵי הוּא לְהִיפֵךְ* וְהוּא שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוּב ר"ל מִי שְׂנֵדְמָה שְׂהוּא רַחוּק מֵהַשִּׁי"ת וּבְאֵמַת הוּא קְרוּב לֹו וְלִכֵּן נֵאמַר לְשׁוֹן נִסְתַּר שֶׁהַלְדִיק הַכִּיל שְׂנוּרִים הַשְׁפָּעוֹת וּמַצְטַל הַדְּיִינִים דּוֹמָה לֹו תְּמִיד שְׂהוּא רַחוּק מִמֵּנוּ

סליק